

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук

Кафедра лісового і аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Плантаційне лісовирощування

Освітня програма Лісове господарство

Спеціальність 205 Лісове господарство

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 29 серпня 2024р.

м.Івано-Франківськ–2024р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу (зразок)
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Плантаційне лісовирощування
Освітня програма	Лісове господарство
Спеціалізація(за наявності)	----
Спеціальність	205Лісове господарство
Галузь знань	20Аграрні науки і продовольство
Освітній рівень	Магістр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс/ семестр	1 курс, 2 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції–16год. Практичні заняття – 14 год. Самостійна робота–60год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт Дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Навчальна дисципліна «Плантаційне лісовирощування» належить до переліку вибірових компонентів ОП з циклу професійної підготовки здобувачів вищої освіти за освітнім рівнем «магістр».

Мета дисципліни – розвинути у студентів знання та практичні навички щодо системи заходів, спрямованих на створення та вирощування плантаційних лісових насаджень із урахуванням їхнього цільового призначення. Завдання дисципліни – засвоєння основних принципів розуміння принципів створення лісових плантацій для різних цілей (деревна сировина, рекреація, екологічна стійкість тощо), добору деревних рослин, вивчення критеріїв відбору видів деревних порід відповідно до цілей господарювання, екологічних та кліматичних умов, типології плантацій, навчитися вибирати типи лісових плантацій залежно від їх функціонального призначення (промислові, ландшафтні, водоохоронні), освоїти технології створення та вирощування, сучасні методи створення та догляду за плантаційними насадженнями, забезпечити розуміння агротехнічних заходів для підвищення продуктивності та якості насаджень, оцінки якості насаджень, вивчення правил і критеріїв оцінки стану та якості лісових плантацій залежно від їхнього цільового призначення, формування вмінь впроваджувати ефективне управління плантаціями для задоволення економічних, екологічних та соціальних потреб.

Компетентності

Загальні:

ЗК6.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК12.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові:

ФК15.Здатність використовувати знання й практичні навички для аналізу

біологічних явищ і процесів, біометричної обробки дослідних даних та їх математичного моделювання.

ФК16.Здатність аналізувати стан дерев, лісостанів, особливості їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативно-довідкових матеріалів.

Програмні результати навчання

ПРН9. Застосовувати лісівничі загально відомі методи збору дослідного матеріалу та його статистичного опрацювання.

ПРН11. Оцінювати значимість отриманих результатів досліджень дерев, деревостанів, насаджень, лісових масивів і стану довкілля, робити аргументовані висновки.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	<p>Лекція 1: Планаційне лісовирощування та його сучасне значення. Вступ до плантаційного лісо вирощування. Сучасне значення плантаційного лісо вирощування. Забезпечення деревиною для промисловості (будівництво, паперове виробництво, меблева індустрія тощо). Зниження залежності від природних лісів та збільшення обсягів деревини, вирощеної на контрольованих ділянках. Підвищення ефективності використання земельних ресурсів завдяки створенню насаджень на малопродуктивних чи деградованих землях. Регенерація деградованих земель і збереження біорізноманіття завдяки цілеспрямованому впровадженню насаджень. Поліпшення якості повітря та водного режиму, виконання кліматорегулюючої функції. Захист ґрунтів від ерозії та покращення екосистемного балансу. Забезпечення робочих місць у сільській місцевості. Покращення рекреаційних можливостей (створення парків, захисних насаджень для туризму та відпочинку). Задоволення потреб місцевих громад у продуктах лісу (паливо, харчові ресурси, лікарські рослини).</p>	<p><i>Студент повинен знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Актуальність і сучасне значення плантаційного лісо вирощування</i> - <i>Історію становлення плантаційного лісо вирощування</i> - <i>Типи плантацій за цільовим призначенням.</i> - <i>Біологічні та технологічні основи плантаційного лісо вирощування.</i> - <i>Чинники, які впливають на продуктивність плантацій лісу.</i> - <i>Добір деревних рослин для створення плантацій.</i> - <i>Садивний матеріал для створення плантацій.</i> - <i>Організаційні засади створення плантаційних насаджень.</i> - <i>Шляхи підвищення ефективності ведення господарства у плантаційних лісових підприємствах.</i> <p><i>Студент повинен вміти:</i></p>	<p>Тестування За темою. Виконання практичних робіт. Виконання самостійної роботи.</p>
2.	<p>Лекція 2. Чинники, які впливають на продуктивність плантацій. Природні чинники (ґрунтово-кліматичні умови, тип ґрунту, родючість, механічний склад, кислотність, глибина гумусового шару, дренаж, клімат, температурний режим (середньорічна температура, мінімальна та максимальна температури), тривалість вегетаційного періоду, кількість опадів та їх рівномірність</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>охарактеризувати та оцінити лісокультурні землі для створення плантацій.</i> - <i>здійснити добір видів рослин та садивного матеріалу.</i> 	

	<p>протягом року, зволоження, рельєф та експозиція). Біологічні фактори. Техногенні чинники. Агротехнічні заходи. Антропогенні чинники. Управлінські та організаційні чинники.</p>	<p>- <i>провести розрахунок потреби та вартості садивного матеріалу.</i></p>	
3.	<p>Лекція 3. Обґрунтування та організація плантаційного лісо вирощування. Підвищення продуктивності земель, які є малопродуктивними для інших видів сільськогосподарського використання. Задоволення потреб у високоякісній деревині для промисловості, енергетики та будівництва. Створення нових робочих місць та розвиток лісової інфраструктури. Зменшення тиску на природні ліси шляхом вирощування деревини на плантаціях. Покращення стану деградованих земель і захист ґрунту від ерозії. Збільшення абсорбції вуглекислого газу, що сприяє боротьбі зі зміною клімату. Забезпечення населення екологічно чистими матеріалами та продуктами. Поліпшення рекреаційних умов у регіоні. Підвищення обізнаності громадськості про раціональне використання природних ресурсів.</p>		
4.	<p>Лекція 4. Організація лісових плантаційних підприємств. Планування та підготовка території. Вибір ділянки. Планування використання території. Вибір та підготовка садивного матеріалу. Технології створення та догляду за плантаціями. Схема посадки. Методи посадки. Агротехнічні заходи. Екологічне забезпечення. Економічне обґрунтування. Управління та моніторинг. Стратегічне планування та інновації. Інновації.</p>		
5.	<p>Лекція 5. Технології створення плантацій тополі . Підготовка ділянки. Очищення ділянки. Обробка ґрунту. Вибір сорту та садивного матеріалу. Садивний матеріал. Підготовка</p>		

	садивного матеріалу. Посадка тополі. Технологія посадки живців. Механізм посадки. Догляд за плантаціями.		
6.	Лекція 6. Технології створення плантацій верби. Підготовка ділянки. Вибір сорту і садивного матеріалу. Посадка верби. Догляд за плантаціями. Оцінка та моніторинг. Збір і обробка врожаю.		
7.	Лекція 7. Технології створення плантацій сосни звичайної. Вибір місця для створення плантації. Підготовка ділянки. Вибір садивного матеріалу. Посадка плантації. Догляд за плантацією. Захист від шкідників та хвороб. Збір врожаю та використання плантації.		
8.	Лекція 8. Технології створення плантацій ялини європейської. Вибір ділянки для створення плантації. Підготовка ділянки. Вибір садивного матеріалу. Посадка плантації. Догляд за плантацією. Захист від шкідників і хвороб. Збір врожаю та використання плантації.		

4. Система оцінювання курсу

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p> <p>Контроль знань студентів ґрунтується на здійсненні поточного і підсумкового контролю при застосуванні таких форм і засобів діагностики, як оцінювання практичних занять, оцінювання індивідуальних завдань, письмове тестування, усне опитування. Поточний контроль проводиться під час проведення лекційних і практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретного прикладного завдання; крім того, здійснюється поточне письмове тестування за кілька попередньо пройдених тем.</p>	<p>Система контролю знань здійснюється через:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поточний контроль – 50 балів; • підсумковий контроль (екзамен) – 50 балів. <p>Оцінка за вивчення предмету виставляється за сумою всіх отриманих балів згідно зі шкалою оцінювання.</p> <p>При цьому в екзаменаційній відомості зазначається кількість набраних балів, оцінка за шкалою ECTS і оцінка за національною шкалою.</p>
---	---

Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Поточний контроль	50
Тема	10
Практична робота	20
Лабораторна робота	---
Семінарське заняття	---
Самостійна робота	20
Підсумковий контроль	50
екзамен	50
Додаткові заохочувальні бали, які можуть доповнити оцінку до 100 балів	10
Разом	100

Поточний контроль

Вид навчальної роботи	Тема(тема1,2)	Тема(тема3,4)	Тема(тема5)	Тема(тема6,7)	Тема(тема8)	Практичне заняття4	Практичне заняття5	Самостійна робота1	Самостійна робота2	Разом
Кількість балів	2	2	2	2	2	10	10	10	10	50

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту(роботи), практики	для заліку
90–100	A	Відмінно	зараховано
80–89	B	Добре	
70–79	C		
60–69	D	Задовільно	
50–59	E		
26–49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю Повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Поточний контроль

- Усний контроль (в ході опитування, бесіди, доповіді, читання тексту, повідомлення на задану тему та ін.);
- Письмовий контроль (контроль на робота в письмовій формі, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді та ін.);
- Комбінований контроль;
- Тестовий контроль;
- Презентації;
- Виконання і захист практичної роботи.

Заохочувальні бали

1. Участь у дискусіях (до 2 балів),
2. Участь у вебінарі чи прослуховування курсу за тематикою дисципліни (до 2 балів)
3. Участь у студентських наукових конкурсах та олімпіадах (до 6 балів)

5. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Мультимедійний кабінет	Мультимедійний проектор Мультимедійний екран BenQ MP 515 ПК Intel Pentium IV-2, 6MHz/512/80/FDD
Література:	

Базова

1. Біологічні та технологічні основи плантаційного лісовирощування: моногр. Фучило Я.Д., Ониськів М.І., Сбитна М.В. Київ, 2006. 394 с.
2. Біологічні, екологічні та технологічні аспекти плантаційного вирощування тополі в умовах Київського Полісся. Фучило Я.Д., Літвін В.М., Сбитна М.В. Київ: Логос, 2012. 214 с.
3. Відтворення лісів та лісова меліорація в Україні: витоки, сучасний стан, виклики сьогодення та перспективи в умовах антропогену : монографія / Колектив авторів за заг. ред. С.М. Ніколаєнка. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 317 с.
4. ДСТУ 2980-95. Лісові культури. Терміни та визначення. Київ, 1995. 64 с.
5. Лісове насінництво. Дебринюк Ю.М., Калінін М.І., Гузь М.М., Шаблій І.В. Львів: Світ, 1998. 434 с.
6. Основи генетики й селекції лісових рослин. Яцик Р.М., Гайда Ю.І., Случик В.М. Тернопіль : Підручники і посібники, 2012. 288 с. Плантаційне лісовирощування: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.]. Дебринюк Ю.М., Фучило Я.Д., Гузь М.М. Львів, 2020. 428 с.
7. Створення та вирощування енергетичних плантацій верб і тополь. Фучило Я.Д., Сбитна М.В., Фучило О.Я. Київ: Логос, 2009. 84 с.
8. Фучило Я.Д. Плантаційне лісовирощування: теорія, практика, перспективи. Київ: Логос, 2012. 463 с.
9. Плантаційне вирощування деревної сировини для потреб целюлознопаперової та інших галузей промисловості: методичні рекомендації. Ониськів М. І., Фучило Я. Д., Сбитна М. В. Київ, 2003. 53 с.

6. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра лісового і аграрного менеджменту, м. Івано-Франківськ, вул.Галицька 201,каб. 206, тел.(0342)59-61-66, e-mail:klam@pnu.edu.ua
Викладач	канд.б.наук, доцент Клід Віктор Васильович
Контактна інформація викладача	viktor.klid@pnu.edu.ua

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<ul style="list-style-type: none">• списування під час поточного опитування, виконання тематичних модульних контрольних робіт та іспиту заборонені;• самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);• застосовування посилань на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;• надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.
Пропуски занять (відпрацювання)	<ul style="list-style-type: none">• відвідування занять є обов'язковим;• засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом (співбесіда, реферат тощо).• пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій.• поточні негативні оцінки, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття, до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп. <p>У випадку порушень і зловживань (невідвідування занять більше 50% часу – недопущення до іспиту).</p>
Виконання завдання пізніше встановленого	Виконання завдання пізніше встановленого терміну Не допускається, але може надаватись можливість виконати завдання за індивідуальним графіком (за

терміну	<p>рішенням керівника структурного підрозділу, його замісника та викладача.</p> <p>Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин(наприклад, лікарняний).</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Викладач має право видалити студента із заняття, якщо останній порушує дисципліну і тим самим заважає працювати викладачу та групі.Всю суперечну Ситуацію можна вирішити після заняття.</p>
Додаткові бали	<p>Нарахування додаткових балів здійснюється згідно рішення затвердженого на засіданні колективу кафедри і обов'язково озвучується викладачем на перших заняттях. Бали можуть нараховуватись за активність студента на семінарських, лабораторних та практичних заняттях, за опрацювання додаткових інформаційних джерел та наукову (творчу) діяльність.</p> <p>Позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність.</p>
Неформальна освіта	<p>Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється «Положенням про неформальну освіту учасників освітнього процесу» ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/819_29.11.2019.pdf).</p> <p>Процедура перезарахування здійснюється при співпадінні назви неформальної активності з назвою освітнього компоненту та кількістю кредитів. Для перезарахування кредитів неформальної освіти створюється комісія для прийняття рішення. Результати навчання, які отримані у неформальній освіті,враховуються при оцінюванні самостійної Роботи студентів з відповідних дисциплін.</p>

Викладач _____ Клід В.В.